МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри іноземної
філології, українознавства
та соціально-правових дисциплін
Протокол № 19 від 25 червня 2021 р.
Зав. кафедри
_____С. А. Остапенко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ПРАКТИЧНИЙ КУРС ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ (НІМЕЦЬКОЇ) МОВИ ТА ПЕРЕКЛАД»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Рибалка Н. В.

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова *(для студентів спеціальності "назва спеціальності")* / вибіркова дисципліна	**Обов'язкова для ЗВО спеціальності 035 «Філологія»**
Семестр *(осінній / весняний)*	**весняний**
Кількість кредитів	**5**
Загальна кількість годин	**150**
Кількість змістових модулів	**3**
Лекції, годин	**-**
Практичні / семінарські, годин	**80**
Лабораторні, годин	**-**
Самостійна робота, годин	**70**
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	**5**
самостійної роботи студента	**4,4**
Вид контролю	**залік**

2. Мета та завдання дисципліни

Мета – формування комунікативної, лінгвістичної, соціокультурної та професійної компетенції студентів шляхом їх залучення до виконання професійно-орієнтованих завдань; формування вмінь і навичок усного та писемного мовлення з послідовним удосконаленням кожного окремого виду мовленнєвої діяльності; набуття студентами практичних умінь та навичок, необхідних для здійснення перекладацької діяльності у двох напрямках: з німецької мови на українську і з української на німецьку.

Завдання:

удосконалення вмінь студентів сприймати іноземну мову на слух, читати та спілкуватися за змістом прочитаних текстів різної тематики, висловлення власної думки у монологічному, діалогічному усному та писемному мовленні;

розрізняти граматичні форми в зіставному аспекті;

розвиток мовної здогадки студентів, вміння самоконтролю;

навчити студентів розрізняти і використовувати різні види трансформацій, що застосовуються при перекладі текстів різних жанрів;

розглянути лексикологічний, лексико-граматичний та стилістичний аспекти перекладу.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Лексичний матеріал:

1. Транспорт та подорож
2. Цікаві місця та події
3. Незвичайні канікули
4. Домашнє читання

Граматичний матеріал:

1. Майбутній час Futurum 1
2. Минулий розповідний час (Präteritum)
3. Прийменники, які вживаються з Akkusativ
4. Підрядні речення (Kausalsatz, Modalsatz)

Практика перекладу

1. Лексико-семантичні трансформації
2. Граматичні трансформації
3. Лексико-граматичні трансформації
4. Стилістичні трансформації

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

- загальних програмних компетентностей:

здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями;
здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
уміння виявляти, ставити та вирішувати проблему;
здатність спілкуватися іноземними мовами;
здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
здатність проведення досліджень на належному рівні;
здатність працювати в команді та автономно;

- фахових програмних компетентностей:

здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні;

здатність вільно, гнучко і ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя;

здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних та літературних, фактів, інтерпретації та перекладу тексту;

усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів іноземною мовою;

здатність здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;

здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення;

здатність до організації ділової комунікації;

здатнісь здійснювати перекладацьку діяльність різних видів.

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями і нефахівцями іноземною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації;

організовувати процес свого навчання й самоосвіти;

ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати;

знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів іноземною мовою;

використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя;

аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють;

здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів;

знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності;

збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання;

забезпечення міжмовної та міжкультурної усної та письмової комунікації та міжмовного і міжкультурного обміну інформацією в різних галузях шляхом перекладу різноманітних за змістом та жанром текстів іноземною та українською мовами;

знання ролі перекладача та принципів професійної діяльності; володіння прийомами забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад);

володіти професійною термінологією та адекватно застосовувати її у процесі перекладу;

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

– **знання:**

основних фонетичних (вимова, швидкість, паузи, логічний наголос), лексичних та граматичних явищ;

форм вираження граматичного значення, їх еквіваленти, моделі вживання;

функціонально-семантичних категорій;

діапазону граматичних засобів писемного відтворення думок;

словотворення;

різних видів читання;

системного характер мовних явищ;

лексичного матеріалу за темами, що вивчаються;

граматичних та фонетичних особливості німецької мови;

правопису лексичних одиниць та пунктуацію;

вимог до оформлення письмових робіт;

методики лінгвістичного та перекладацького аналізу тексту-оригіналу;

типових лексико-граматичних особливостей перекладу;

основних перекладацьких способів, прийомів та трансформацій;

– **уміння/навички:**

знаходити форми вираження граматичного значення, їх еквіваленти, моделі вживання і вміти аналізувати граматичні явища з точки зору семантики тих категорій, що ними передаються;

виражати за допомогою різноманітних граматичних засобів функціонально-семантичні категорії;

оперувати діапазоном граматичних засобів писемного відтворення думок, ведення кореспонденції, переклад науково-технічної літератури, складення оглядів, тощо;

вільно і правильно спілкуватись іноземною мовою (з дотриманням граматичних норм) в різних ситуаціях, головним чином, в ситуаціях професійного спілкування;

робити лінгвостилістичний та перекладознавчий аналіз наукових, газетних і художніх текстів з урахуванням граматичних норм англійської та української мов;

викладати інформацію в різних видах письмових робіт, використовуючи набуті знання з практичної граматики;

розширювати та поповнювати мовні знання, зокрема лексичні, перефразовувати, пояснити слово чи словосполучення, знаходити синоніми, антоніми;

тренувати мовний матеріал, яким треба володіти, аналізувати лексичні та граматичні явища, відповісдати на питання, знаходити еквіваленти;

читати вголос, щоб удосконалювати технічний бік читання (правильна вимова слів, швидкість, паузи), що виявляє ступінь розуміння тексту;

читати «про себе» з повним і точним розумінням усіх факторів у тексті (вивчаюче читання);

отримати загальне уявлення про текст, книгу, журнал в цілому (переглядове читання);

розвивати уміння мовлення – переказ, коментування, бесіда, дискусія, драматизація; вигадування додаткових деталей;

робити лінгвостилістичний та перекладознавчий аналіз наукових та художніх текстів з урахуванням відомостей, отриманих на практичних заняттях;

обговорювати та аналізувати художні твори сучасної і класичної німецької літератури з точки зору їх ідейного змісту, композиційних і стилістичних особливостей;

реферувати і анотувати німецькою мовою наукові та художні тексти;

переказувати текст, що прослухали або прочитали;

вести бесіду на задану тему в аспекті вивченого лексично-граматичного матеріалу;

готувати самостійні повідомлення по темах;

виконувати послідовний переклад текстів;

розуміти та реагувати на широкий спектр тематики побутового та ділового спілкування;

писати твори на теми, що передбачені програмою;

передавати зміст прочитаного чи прослуханого тексту;

уміти розуміти носіїв мови, а також мову неносіїв, що володіють німецькою мовою;

розуміти вислови, що передають фактичну інформацію;

відповідати на питання, що мають відношення до вказаної інформації;

виділяти головну інформацію, відокремлюючи її від другорядної в розгорнутому уривку;

використовувати загально-лінгвістичну та професійно-перекладацьку компетенцію для забезпечення адекватності перекладу;

проводити лексико-семантичний аналіз тексту з обґрунтуванням запропонованих прийомів перекладу;

здійснювати перекладацький аналіз тексту;

застосовувати перекладацькі трансформації на різних мовних рівнях;

здійснити редагування тексту перекладу, його прагматичну адаптацію;

– **комунікація:**

ефективно встановлювати і підтримувати комунікацію в навчальних ситуаціях, здійснювати чіткі та детальні повідомлення на різні теми та аргументувати свою позицію щодо обговорюваної проблеми;

розв'язувати більшість проблем під час перебування у країні, мова якої вивчається;

висловлюватись на знайомі теми або теми, пов'язані з особистими інтересами; описувати досвід, події, сподівання, мрії тощо;

вільно спілкуватись із носіями мови, чітко, детально висловлюватись з широкого кола тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти;

– **відповідальність і автономія:**

розуміти різні корпоративні культури в конкретних професійних контекстах і те, яким чином вони співвідносяться одна з одною;

застосовувати міжкультурне розуміння у процесі безпосереднього усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі;

належним чином поводити себе і реагувати у типових академічних, професійних, світських і повсякденного ситуаціях, а також знати правила взаємодії між людьми у різних ситуаціях.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1: Подорожування					
Тема 1. Транспорт та подорож	14		8		6
Тема 2. Цікаві місця та події	14		8		6
Тема 3. Незвичайні канікули	14		6		8
Тема 4. Домашнє читання	16		10		6
Разом за змістовим модулем 1	**58**		**32**		**26**
Змістовий модуль 2: Підрядні речення в різних часових формах					
Тема 5. Майбутній час Futurum 1	4		2		2

Тема 6. Минулий розповідний час (Präteritum)	16		8		8
Тема 7. Прийменники, які вживаються з Akkusativ	10		6		4
Тема 8. Kausalsatz - Підрядне речення причини	10		6		4
Тема 9. Modalsatz - Підрядне речення способу дії	10		6		4
Разом за змістовим модулем 2	**50**		**28**		**22**
Змістовий модуль 3: Перекладацькі трансформації					
Тема 10. Лексико-семантичні трансформації	14		6		8
Тема 11. Граматичні трансформації	12		6		6
Тема 12. Лексико-граматичні трансформації	8		4		4
Тема 13. Стилістичні трансформації	8		4		4
Разом за змістовим модулем 3	**42**		**20**		**22**
Усього модуль 1	**150**		**80**		**70**

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість Годин
Модуль 1		
1	Практичне заняття Прийменники, які вживаються з Akkusativ	4
2	Практичне заняття Майбутній час Futurum 1	2
3	Практичне заняття Мотиви застосування трансформацій та їх класифікації	2
4	Практичне заняття Лексико-семантичні трансформації (додавання та вилучення лексичних одиниць; лексичне розгортання та згортання)	2
5	Практичне заняття Домашнє читання	2
6	Практичне заняття Лексико-семантичні трансформації (генералізація; конкретизація; логічний розвиток)	2
7	Практичне заняття Відпустка	2
8	Практичне заняття Лексико-семантичні трансформації (конверсивна заміна; цілісне перетворення; смислове узгодження; адаптація)	2
9	Практичне заняття Минулий розповідний час (Präteritum) дієслів haben/sein/werden та слабких дієслів	4
10	Практичне заняття Präteritum сильних та модальних дієслів	4
11	Практичне заняття Подорож	2
12	Практичне заняття Граматичні трансформації (додавання граматичних одиниць; вилучення граматичних елементів; заміна граматичних форм частин мови)	2
13	Практичне заняття Präteritum. Узагальнення	2
14	Практичне заняття Перша навколосвітня подорож. Präteritum	2

15	Практичне заняття Граматичні трансформації (заміна частин мови; факультативні зміни порядку слів, їхніх частин, членів речення, конструкцій, структури речення; заміна кількості і типів речення)	2
16	Практичне заняття Домашнє читання	2
17	Практичне заняття Kausalsatz – Підрядне речення причини	4
18	Практичне заняття Авіаподорож	2
19	Практичне заняття Лексико-граматичні трансформації (компенсація; експлікація)	2
20	Практичне заняття Подорож поїздом	2
21	Практичне заняття Лексико-граматичні трансформації (антонімічний переклад; переміщення)	2
22	Практичне заняття Домашнє читання	2
23	Практичне заняття Туристична агенція	2
24	Практичне заняття Захист проекту «Найпопулярніші місця відпочинку сьогодення»	2
25	Практичне заняття Культурні розбіжності в найпопулярніших туристичних напрямках	2
26	Практичне заняття 7 чудес світу	2
27	Практичне заняття Стилістичні трансформації (нейтралізація; спеціалізація; компенсація)	2
28	Практичне заняття Домашнє читання	2
29	Практичне заняття Modalsatz – Підрядне речення способу дії	4
30	Практичне заняття Активний та пасивний відпочинок	2
31	Практичне заняття Інтерв’ю з альпіністом	2
32	Практичне заняття Відпочинок на природі	2
33	Практичне заняття Монологічне мовлення на тему «Незабутній відпочинок»	2
34	Практичне заняття Застосування трансформацій у процесі перекладу тексту	2
35	Практичне заняття Домашнє читання	2
	Всього	**80**

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контролю: залік

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються впродовж семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру
(очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Виконання практичних завдань теми	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
Модуль 1							
Змістовий модуль 1							
Тема 1		2				0,25	2,25
Тема 2	2	1				0,15	3,15
Тема 3		1				0,25	1,25
Тема 4		1				0,25	1,25
Тема 5		2				0,15	2,15
Тема 6		1				0,25	1,25
Тема 7	1	2				0,25	3,25
Тема 8		1				0,25	1,25
Тема 9		2				0,25	2,25
Тема 10		2				0,25	2,25
Тема 11		2				0,25	2,25
Тема 12		1				0,25	1,25
Тема 13	2	1				0,20	3,20
Разом змістовий модуль 1	5	19			10	3	37
Змістовий модуль 2							
Тема 14		2				0,25	2,25
Тема 15		1				0,25	1,25
Тема 16		2				0,15	2,15
Тема 17	1	2				0,25	3,25
Тема 18		2				0,25	2,25
Тема 19		1				0,20	1,20
Тема 20	1	2				0,25	3,25
Тема 21		1				0,25	1,25
Тема 22		2				0,25	2,25
Тема 23		2				0,25	2,25
Тема 24				2		0,15	2,15
Тема 25		2				0,25	2,25
Тема 26	2	2				0,25	4,25
Разом змістовий модуль 2	4	21		2	10	3	40

Змістовий модуль 3							
Тема 27		2				0,25	2,25
Тема 28		2				0,25	2,25
Тема 29	1	2				0,20	3,20
Тема 30		2				0,25	2,25
Тема 31		2				0,25	2,25
Тема 32	2	1				0,25	3,25
Тема 33				2		0,15	2,15
Тема 34	1			2		0,15	3,15
Тема 35		2				0,25	2,25
Разом змістовий модуль 3	4	13		4		2	23
Разом модуль 1							**100**

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота					Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання 1	Змістовий модуль 3	Індивідуальне завдання 2	100
15	20	30	15	20	

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	**Шкала ECTS**	**Національна шкала**
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	